

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă privind modificarea și completarea
DECRETULUI-LEGE nr.118 din 30 martie 1990 privind acordarea
unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de
dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum
și celor deportate în străinătate ori constituite
în prizonieri**

Analizând propunerea legislativă privind modificarea și completarea **DECRETULUI-LEGE nr.118 din 30 martie 1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri**, (b510 din 2.09.2020), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/3488/8.09.2020 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D1004/31.07.2020,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46 (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect, modificarea și completarea Decretului-lege nr.118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, urmărind, printre altele, reglementarea înființării și funcționării unei comisii în cadrul fiecărei agenții județene de plată și inspecție socială, efectuarea plății indemnizațiilor către beneficiarii prevederilor decretului-lege de către casa de pensii, stabilirea competenței casei de pensii care efectuează plata drepturilor sociale prevăzute în actul de bază, precum și a bugetului din care acestea vor fi suportate.

În raport de conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Semnalăm că Secretarul General al Senatului a transmis spre avizare Consiliului Legislativ, cu adresele nr.XXXV/3098/31.07.2020, nr.XXXV/2636/07.05.2019 și nr.XXXV/6705/18.12.2018, alte trei propuneri legislative care conțin intervenții asupra aceluiași act normativ de bază, respectiv b429 din 27.07.2020, b183 din 24.04.2019 și b685 din 13.12.2018, pentru care au fost emise avizele favorabile cu observații și propuneri nr.858/25.08.2020, nr.461/04.06.2019 și 24/16.01.2019. Menționăm că în prezent, prima se află în lucru, la comisiile permanente ale Senatului, iar celelalte propuneri se află, pentru dezbateră, la Camera Deputaților.

Prin urmare, pentru sistematizarea legislativă, recomandăm dezbateră concomitentă a acestor proiecte de acte normative, în vederea adoptării unui singur act normativ.

3. Întrucât propunerea legislativă va avea implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Totodată, sunt incidente prevederile art.15 alin.(1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art.21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, republicată.

4. Referitor la **Expunerea de motive**, semnalăm că aceasta cuprinde o prezentare evazivă a obiectului reglementării, neputând fi identificate toate măsurile concrete vizate.

De asemenea, precizăm că nu sunt respectate prevederile art.31 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare cu privire la structura instrumentului de prezentare și motivare. Astfel, aceasta nu cuprinde informații cu privire la impactul financiar asupra bugetului general consolidat, lipsind și mențiunile cu privire la consultările derulate în vederea elaborării noului act normativ.

Precizăm că, potrivit considerentelor exprimate în Decizia Curții Constituționale nr.682 din 27 iunie 2012, „dispozițiile art.6 din Legea

nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă, republicată [...], cu modificările și completările ulterioare instituie obligația fundamentării actelor normative. [...]. Lipsa unei fundamentări temeinice a actului normativ în discuție determină, [...], încălcarea prevederilor din Constituție cuprinse în art.1 alin.(5) [...]”.

5. La **titlu**, pentru respectarea exigențelor normative, este necesară redarea părți de început a acestuia după cum urmează:

„Lege **pentru** modificarea și completarea **Decretului-lege nr.118/1990** privind ...”.

6. La **articolul unic**, pentru aceleași considerente, **partea introductivă** va debuta astfel:

„Articol unic.– **Decretul-Lege nr.118/1990** privind ...”.

De asemenea, pentru redarea corectă a titlaturii editorialului în care a fost republicat respectivul decret-lege, propunem înlocuirea sintagmei „Monitorul Oficial, Partea I” cu sintagma „Monitorul Oficial al României, Partea I”.

7. La **pct.1**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, propunem ca **partea dispozitivă** să aibă următoarea formulare:

„1. Alineatul (5) al articolului 5 se modifică și va avea următorul cuprins:”.

Modelul mai sus arătat este valabil, în mod corespunzător și pentru **părțile dispozitive ale pct. 3, 6, 8 și 10**.

Având în vedere că intervenția legislativă vizează doar o singură „subdiviziune a articolului în discuție, este necesară eliminarea abrevierii Art. 5” din fața normei.

Reiterăm observația pentru toate cazurile similare.

Analizând comparativ textul preconizat pentru **alin.(5) al art.5** din Decretul-lege nr.118/1990 republicat, cu modificările și completările ulterioare cu textul *de lege lata* al respectivei norme, constatăm că formularea din prezenta propunere este lipsită de sens, întrucât modificarea propusă vizează înlocuirea virgulei din partea finală a textului prin conjuncția „și”.

De asemenea, referitor la textul propus pentru **alin.(5) al art.(5)** precizăm că nu este realizată legătura cu **art.3 alin.(2)** din actul de bază, cu privire la posibilitatea sau interdicția cumulării celor două venituri, respectiv a indemnizației de care beneficiază copilul celui decedat în luptele cu organele de represiune comunistă, în răscoale țărănești ori al celui decedat, din categoria celor dispăruți sau exterminați în timpul detenției, internați abuziv în spitale de psihiatrie, deportați, strămutați, prizonieri sau cărora li s-a stabilit domiciliu obligatoriu și a pensiei de

urmaș cuvenită urmașilor persoanelor decedate aflate în situațiile de la art.1 alin.(1) și (2) din actul d bază.

Reiterăm observația pentru toate situațiile similare din prezentul proiect.

În consecință, este necesară revederea și reformularea acestei norme.

8. La pct.2, la partea dispozitivă, pentru respectarea uzanțelor normative, sintagma „alineat (5¹)” se va înlocui cu sintagma „alineat, alin.(5¹)”.

Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din prezentul proiect.

Referitor la textul preconizat pentru **alin.(5¹)** al **art.5**, semnalăm lipsa de claritate a normei cu privire la condiția enunțată, respectiv dacă formularea „dacă acesta nu a beneficiat de prevederile DL nr.118/1990”, vizează „copilul celui decedat” sau chiar pe „cel decedat”.

Totodată, precizăm că și expresia „decedat după (...) răscoale țărănești ori după eliberarea din detenție”, este neclară și lipsită de predictibilitate, în lipsa unor criterii de raportare cu privire la motivele care au determinat izbucnirea răscoalei ori încarcerarea, sau identificarea respectivelor momente, în sensul că nu este stabilit dacă decesul este o consecință directă sau indirectă a aceluși eveniment, sau dacă a survenit imediat ori la câțiva ani ulterior evenimentului.

În plus, textul propus pentru **alin.(5¹)** al **art.5**, nu este redactat într-un limbaj și stil juridic specific normativ, fiind astfel încălcate prevederile art.36 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, recomandăm ca sintagmele „De aceleași drepturi prevăzute la alin.(5)” și „prevederile DL” să fie înlocuite cu sintagmele „De drepturile prevăzute la alin.(5)” și „prevederile **prezentului Decret-lege**”.

Totodată, pentru o corectă exprimare, înaintea sintagmei „răscoale țărănești” este necesar a fi introdusă expresia „**participarea la**”.

În consecință, pentru considerentele mai sus precizate, este necesară revederea și reformularea acestei norme.

9. La partea dispozitivă a pct.3, pentru respectarea uzanțelor normative, sintagma „Alin.(6), (7), (8) și (9)” se va înlocui cu sintagma „Alineatele (6)-(9)”.

La textul preconizat pentru **alin.(6)** al **art.5**, pentru asigurarea caracterului complet al normei, propunem înlocuirea sintagmei

„indemnizația cuvenită părintelui decedat” cu sintagma „indemnizația cuvenită **sau care s-ar fi cuvenit** părintelui decedat”.

Observația este valabilă și pentru **alin.(7)**.

Întrucât **alin.(8)** face parte din structura **art.5**, pentru claritatea normei, este necesar ca trimiterea să indice expres alineatele vizate, nefiind permisă o trimitere la propriul text. În consecință este necesară revederea formulării.

Referitor la textul propus la **alin.(9)** al **art.5**, pentru rigoare normativă, este necesară revederea formulării „în situația în care ambii părinți ai copilului au suferit persecuții din cele prevăzute la art.1 alin.(1) și (2)”, întrucât ipoteza prevăzută la lit.f) a alin.(1) al art.1 vizează participarea „*în acțiuni de împotrăvire cu arma în mână și de răsturnare prin forță a regimului comunist până la data de 31 decembrie 1964*”.

Totodată, întrucât noțiunea „persecuții”, nu este definită în cuprinsul actului normativ de bază, pentru precizia normei, o soluție ar putea fi înlocuirea sintagmei „au suferit persecuții din cele prevăzute la”, cu sintagma „**s-au aflat în situațiile** prevăzute la ”.

În plus, pentru evitarea dubiilor în interpretare, având în vedere dispoziția de la art.3 alin.(2) din actul normativ de bază, respectiv „*În cazul celor decedați, urmașii acestora au dreptul la pensie de urmaș în condițiile legii, cu luarea în calcul a vechimilor stabilite potrivit prezentului decret-lege.*”, este necesar a se preciza dacă indemnizațiile prevăzute la alin.(6) - (9) ale art.5, se pot cumula sau nu cu alte pensii.

În acest scop, propunem introducerea unui alineat prin care să se clarifice acest aspect, redactat de o manieră similară textului art.5 alin.(3), care prevede că „*Această indemnizație se poate cumula cu orice pensie.*”.

De asemenea, pentru a asigura eficacitatea normelor preconizate la alin.(6)-(9) ale art.5 din actul de bază cu privire la beneficiarii indemnizațiilor lunare, este necesară revederea și modificarea **art.10 alin.(3) teza a II-a din același act normativ**, în sensul stabilirii termenului limită pentru depunerea de către aceștia a cererilor la agențiile județene de plată și inspecție socială, respectiv a municipiului București.

10. La **pct.4**, pentru rigoarea redactării, propunem ca **partea dispozitivă** să figureze sub forma:

„4. Articolul 6 se modifică și va avea următorul cuprins:”.

Reformularea se va folosi și pentru **partea dispozitivă a pct. 11.**

Analizând comparativ textul preconizat pentru **art.6** din Decretul-lege nr.118/1990 republicat, cu modificările și completările ulterioare, și textul *de lege lata* al respectivei norme, constatăm că formularea din prezenta propunere reglementează interdicția cumulării indemnizațiilor prevăzute de actul normativ de bază doar în privința soților persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, care s-au aflat ei în situațiile prevăzute la art.1 alin.(1) și (2), cumulul fiind însă permis în situația copiilor, aceștia din urmă putând beneficia de un număr mai mare de indemnizații.

Recomandăm revederea acestei norme.

11. La **pct.5**, din același considerent mai sus arătat, propunem ca **partea dispozitivă** să fie scrisă astfel:

„5. La articolul 8 alineatul (2) litera d¹) se modifică și va avea următorul cuprins:”.

12. La **pct.6**, referitor la textul preconizat pentru **alin.(2)** al **art.12**, întrucât în cuprinsul Decretului-lege nr.118/1990, nu este definită noțiunea de „persoană persecutată politic”, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă și o exprimare adecvată în context, propunem reformularea părții de început a acestuia.

13. La **pct.7**, semnalăm lipsa de claritate a textului preconizat pentru **teză I a art.12 alin.(2¹)**, cu privire la înțelesul sintagmei „dintre care un membru desemnat de casa teritorială de pensii”.

Totodată, este necesară completarea normei cu precizare modului de desemnare a membrului unei comisii care funcționează în cadrul unei persoane juridice, de către o altă persoană juridică.

La **teza a II-a**, pentru aceleași rațiuni, recomandăm revederea și reformularea sintagmei „trebuie să fie jurist”, în sensul precizării dacă a fost vizată îndeplinirea condiției de studii juridice sau cea de desfășurare efectivă a activității profesionale în acest domeniu.

La **teza a III-a**, pentru o exprimare adecvată în context, recomandăm înlocuirea sintagmei „comisia solicită sprijinul, după caz, a filialelor județene”, cu sintagma „comisia **se poate consulta**, după caz, **cu filialele județene**”.

La **teza a IV-a**, întrucât în cuprinsul normei preconizate pentru **alin.(2¹)** al **art.12**, se face distincție între membrii comisiei și componența comisiei, în sensul că deciziile se adopta „cu acordul majorității membrilor prezenți”, pentru claritatea normei, este necesar a se preciza dacă președintele comisiei are sau nu drept de vot.

Referitor la textul preconizat la **art.12 alin.(2²)**, pentru precizia dispoziției, recomandăm a se menționa dacă indemnizația lunară de 150 lei este exprimată ca sumă brută sau netă. Totodată, este necesar a se stabili regimul fiscal a acesteia, modul de îndeplinire a obligațiilor fiscale de către părțile raportului de muncă/serviciu, precum și cuprinderea sau nu a acestei sume în calculul limitei sporurilor, compensațiilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor prevăzută la art.25 din Legea-cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, pentru o exprimare adecvată în context, este necesară înlocuirea verbului „acordă” cu „**beneficiază**”.

Totodată, pentru precizia normei, recomandăm a se menționa dacă plata indemnizațiilor se efectuează din bugetul instituției, cu suportarea cheltuielilor din bugetul de stat.

În plus, pentru corectitudinea redactării, recomandăm înlocuirea sintagmei „Agenția Județeană de Plată și Inspecție Social” cu sintagma „Agenția Județeană de Plată și Inspecție Socială”.

14. La partea dispozitivă a pct.8, pentru respectarea uzanțelor normative, sintagma „Alin.(3) al art 12” se va înlocui cu sintagma „**Alineatul (3) al art.12**”.

Referitor la textul preconizat pentru **alin.(3) al art.12**, pentru rigoare normativă, recomandăm înlocuirea sintagmei „în termen de maxim 30 de zile” cu sintagma „**în termen de 30 de zile**”.

De asemenea, pentru o exprimare adecvată în context, recomandăm înlocuirea expresiei „cererii de stabilire a calității de persoană persecutată politic prevăzute de prezentul decret-lege”, cu expresia „**cererii formulate de persoana îndreptățită în temeiul prezentului decret-lege**”.

Observația este valabilă și pentru **alin.(3¹)**.

15. La pct.9, pentru respectarea uzanțelor normative, **partea dispozitivă** va avea următoarea formulare:

„9. După **alineatul (3) al art.12**, se introduc două noi alineate, **alin.(3¹) și (3²)**, cu următorul **cuprins**:”.

Semnalăm lipsa de claritate a textului preconizat pentru **alin.(3¹) al art.12**, cu privire transmiterea cererii însoțită de decizia agenției județene de plată și inspecție socială către casa teritorială de pensii competentă, respectiv dacă aceasta este lăsată în sarcina beneficiarului ori este stabilită ca obligație în sarcina agenție. În ultimul caz, norma ar trebui completată cu un termen de îndeplinire a obligației și o sancțiune pentru neîndeplinirea acesteia.

La textul preconizat pentru **alin.(3²)** al **art.12**, pentru o corectă exprimare, sintagma „de casei sectoriale” se va înlocui cu sintagma „de casa sectorială”.

16. La **pct.10**, referitor la textul preconizat pentru **art.14**, pentru o exprimare adecvată în context, recomandăm înlocuirea sintagmei „atunci când sunt sesizate” cu sintagma „**în baza sesizărilor primite**”.

17. La **pct.11**, referitor la textul preconizat pentru **art.15**, pentru respectarea uzanțelor normative, **partea dispozitivă a pct.11** va fi redactată astfel:

„**11. Articolul 15 se modifică și va avea următorul cuprins:**”.

Totodată, având în vedere cel puțin dreptul prevăzute la art.8 alin.(1¹) referitor la scutirea beneficiarului, prin hotărâre a consiliului local, de la plata impozitelor și taxelor locale, semnalăm caracterul incomplet al normei, fiind necesară revederea acesteia.

De asemenea, sintagma „se acordă de la data de 1 a lunii următoare”, se va înlocui cu sintagma „se acordă **începând cu data de întâi a lunii următoare**”.

18. Având în vedere numeroasele intervenții legislative suferite de actul normativ de bază, propunem inserarea în final, într-un articol distinct, a dispoziției de republicare, cu următorul cuprins:

„**Art. II. – Decretul-Lege nr.118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.631 din 23 septembrie 2009, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.**”.

În consecință, articolul unic va deveni **art. I**.

p. **PREȘEDINTE,**

Toma GRĂBLĂ

București

Nr. *1016/6.10.2020*.

Decret-lege privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri

(v. D.C.C. nr. 55/2000 (art. 13 alin. (1) și (2)) - M. Of. nr. 366/7 aug. 2000; D.C.C. nr. 148/2001 (art. 8 alin. (3)) - M. Of. nr. 592/20 sep. 2001; D.I.C.C.J. nr. 32/2009 - (art. 1 alin. (1) lit. a) - M. Of. nr. 137 2 mar. 2010); D.I.C.C.J. nr. 8/2012 - M. Of. nr. 387/11 iun. 2012 (art. 1 alin. (1) lit. d) și e), art. 4 alin. (1) și (2)); D.I.C.C.J. nr. 9/2014 - M. Of. nr. 866/27 nov. 2014 (art. 1 alin. (1))

- ¹ republicare cu renumerotare M. Of. nr. 631/23 sep. 2009
Decret-lege privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri
- ² completat prin L. nr. 127/2013 M. Of. nr. 246/29 apr. 2013 *introduce lit. d_1) la art. 8 alin. (2)*
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 121/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative
- ³ modificări prin L. nr. 69/2015 M. Of. nr. 229/3 apr. 2015 *modifică art. 4 alin. (1) și (2), art. 5 alin. (1) și (3)*
Lege pentru modificarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri
- ⁴ modificări prin L. nr. 227/2015 M. Of. nr. 688/10 sep. 2015 *abrogă la 1 ianuarie 2016 art. 8 alin. (1)*
Lege privind Codul fiscal
- ⁵ modificări prin L. nr. 159/2019 M. Of. nr. 625/26 iul. 2019 *modifică art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1); introduce lit. f) la art. 1 alin. (1), alin. (4) la art. 4, alin. (1_1) la art. 8, art. 14_1*
Lege pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri și pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice
- ⁶ modificări prin L. nr. 211/2019 M. Of. nr. 912/12 nov. 2019 *modifică art. 12 alin. (3), în tot cuprinsul decretului-lege, sintagma „direcțiile de muncă și protecție socială” se înlocuiește cu sintagma „agențiile județene de plată și inspecție socială”*
Lege pentru modificarea art. 12 alin. (3) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri și pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice

Drepturile prevăzute la art. II se acordă începând cu data de 1 ianuarie 2020.

1016

⁷ modificări prin L. nr. 117/2020 M. Of. nr. 605/9 iul. 2020 *modifică art. 4 alin. (2)*

Lege pentru modificarea alin. (2) al art. 4 din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri

⁸ completat prin L. nr. 130/2020 M. Of. nr. 623/15 iul. 2020 *introduce alin. (5) - (9) la art. 5*

Lege pentru completarea art. 5 din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri
